

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupen Mgr. Bc. Lukášem Bělským, advokátem se sídlem Domažlická 1256/1, Praha 3, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2018, č. j. MHMP 1493439/2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2021, č. j. 16 A 4/2018 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Bc. Lukáši Bělskému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **6.800 Kč**, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím zrušil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 3 (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 6. 2018, č. j. UMCP3 078532/2018. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně zastavil řízení zahájené na základě návrhu žalobce o přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, neboť spáchání tohoto přestupku nebylo obviněnému prokázáno. Obviněný se měl dopustit ublížení na cti žalobce tím, že mu dne 15. 1. 2017 na sněmu spolku Mladí zelení sdělil stížnosti na sexuální obtěžování aktivistek spolku Otevři oči

ze strany žalobce. Žalovaný shledal, že marně uplynula doba k projednání přestupku, zanikla tedy odpovědnost za přestupek, a proto řízení podle § 90 odst. 4 správního řádu napadeným rozhodnutím rovněž zastavil.

[2] Žalobce podal žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji nyní napadeným usnesením odmítl. Odkázal přitom na usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2018, č. j. 51 A 27/2017 - 40, vztahující se k omezenému účastenství poškozeného v přestupkovém řízení a možnosti poškozeného domáhat se majetkoprávních nároků v občanském soudním řízení. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As 46/2006 - 100, č. 2276/2011 Sb. NSS, pak dle městského soudu vyplývá, že poškozený může podat žalobu toliko proti výroku správního orgánu o náhradě škody, nikoli proti výroku týkajícímu se posuzování viny obviněného z přestupku či sankce uložené za přestupek. Z rozsudku rovněž plyne, že žalobu poškozeného proti správnímu rozhodnutí v řízení o přestupku krajský soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. proto, že byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou, v té části, v níž žalobce napadá výrok rozhodnutí týkající se viny a trestu obviněného z přestupku. Výrokem týkajícím se viny je i výrok o zastavení řízení o přestupku. Městský soud dále uvedl, že tento rozsudek Nejvyššího správního soudu se sice vztahuje k dřívější právní úpravě správního trestání, avšak závěry v něm uvedené se plně uplatní i ve vztahu k nové právní úpravě.

[3] Žaloba poškozeného proti výroku o náhradě škody je sice přípustná, avšak pokud není rozhodnuto o vině obviněného, bude žaloba proti výroku odkazujícímu poškozeného na uplatnění náhrady škody u soudu vždy neúspěšná. V daném případě však správní orgány žalobce neodkázaly s nárokem na náhradu škody na soud, protože žalobce takový nárok ani neuplatnil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Dle stěžovatele všechna rozhodnutí, na která městský soud odkazuje, na jeho věc nedopadají. Pokud na nich městský soud vystavěl své závěry, je jeho usnesení nezákonné. Odkaz na rozsudek č. j. 2 As 46/2006 - 100 není přílehlavý, neboť v dané věci se jednalo o tzv. návrhový přestupek, pouze měl-li být spáchán mezi blízkými. Rovněž v usnesení krajského soudu č. j. 51 A 27/2017 - 40 nebyl projednáván návrhový přestupek. Stěžovatel nesouhlasí s *obiter dictum* usnesení krajského soudu, na které městský soud odkázal. Krajský soud v odkazovaném usnesení navíc mylně vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004 - 59.

[6] Usnesení městského soudu zasahuje do stěžovatelových základních práv, neboť vylučuje soudní přezkum projednávané věci. Přitom se jedná o závažný skutek, neboť obviněný pronesl výrok veřejně, před větším množstvím lidí a týkal se citlivé sféry. Význam rozhodnutí o vině v jeho případě dokládá i skutečnost, že zákonodárce zvýšil horní hranici pokuty za projednávaný přestupek. Postup správních orgánů je v rozporu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením, která tyto osoby chrání před útoky na jejich čest. Byla rovněž porušena právní jistota stěžovatele, protože nemohl

pokračování

předpokládat, že existuje odkazované usnesení krajského soudu, které ani nebylo publikováno ve Sbírce rozhodnutí NSS.

[7] Městský soud rovněž neuvedl, podle jakého písmene § 46 odst. 1 s. ř. s. žalobu odmítl, a napadené usnesení je proto nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

[8] Výkladu pojmu „trestnost“ se věnoval Ústavní soud v nálezu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19. Ústavní soud určitě neměl na mysli, že bude k zániku odpovědnosti za přestupek docházet z důvodu nečinnosti správních orgánů. V posuzovaném případě je to žalovaný, kdo ve věci více jak rok neučinil žádný procesní úkon. Tím způsobil nejen zánik odpovědnosti obviněného za přestupek, ale také omezil možnost stěžovatele domáhat se náhrady škody na obviněném.

[9] Žalovaný sdělil, že nemá důvod se ke kasační stížnosti vyjadřovat, neboť námitky směřují téměř výlučně do oblasti rozhodovací pravomoci soudů.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Ve věci stěžovatele však tyto podmínky naplněny nejsou.

[11] Soud nejprve konstatuje, že napadené usnesení splňuje požadavky přezkoumatelnosti tak, jak je vymezila judikatura (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Je sice pravdou, že městský soud v bodě 10 napadeného usnesení uvedl, že žalobu odmítl „pro nepřípustnost podle § 46 odst. 1 písm. s. ř. s.“. Nejvyšší správní soud to však považuje za zjevnou písařskou chybu, neboť z bodu 9 napadeného usnesení jasně vyplývá, že městský soud se rozhodl postupovat v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 46/2006 - 100, tedy žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jako návrh podaný zjevně neoprávněnou osobou.

[12] Stěžovatel brojí proti nevhodně použité judikatuře, na které městský soud vystavěl závěr, že stěžovatel jako poškozený je zjevně neoprávněným k podání žaloby proti rozhodnutí o zastavení řízení o přestupku, kterého se měl vůči němu dopustit obviněný. Městský soud však žalobu odmítl v souladu s dosavadní přílehlavou judikaturou kasačního soudu (rozsudek č. j. 2 As 46/2006 - 100, který může stěžovatel nalézt ve Sbírce NSS pod č. 2276/2011). Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku rovněž výslovně uvedl, že ve vztahu k posuzované otázce není rozdíl mezi přestupky projednatelnými

jen na návrh a dalšími přestupky. V tomto rozsudku se soud vypořádal také s ústavní konformitou odmítnutí žaloby poškozeného směřující proti výroku o vině a trestu za přestupek. Kasační soud pro přehlednost relevantní části tohoto rozsudku cituje:

„Poškozený nemá subjektivní právo na to, aby osoba, kterou označí za pachatele přestupku, nebo jiná osoba, o níž skutečnost, že přestupek spáchala, v přestupkovém řízení vyšla najevo, byla takovou osobou také shledána (a to ani u přestupků projednatelných jen na návrh ve smyslu § 68 odst. 1 zákona o přestupcích, neboť zde je návrh nutnou podmínkou toliko ve vztahu k možnosti zahájit a vést řízení o přestupku, nečiní však z navrhovatele plnohodnotného účastníka řízení o přestupku a nezakládá jeho subjektivní „právo na shledání viny“ u pachatele přestupku)...Je tedy nepochybné, že předmětem soudního přezkumu rozhodnutí žalovaného nemohl být výrok rozhodnutí žalovaného o zastavení přestupkového řízení, neboť ten je – byť implicitně – výrokem o vině, přesněji řečeno výrokem, z něhož plyne, že vina obžalovaného nebyla v přestupkovém řízení shledána...Nejvyšší správní soud nicméně nemá pochyb o ústavní konformitě této úpravy i jejího výkladu, zejména o konformitě s čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod... Adhezní řízení o náhradě škody v rámci řízení přestupkového není ničím jiným než z hlediska procesní ekonomie i procesního komfortu poškozeného efektivním způsobem rozhodnutí o jeho nároku, lze-li tak učinit bez větších složitostí a v rámci přestupkového řízení, přičemž otázky komplikované či mezi poškozeným a tím, koho má poškozený za škůdce (kterým může být jak obviněný z přestupku, u něhož je shledáno, že byl jeho pachatelem, tak obviněný, jenž takovým shledán nebyl), sporné mohou být projednány příslušným orgánem (zpravidla soudem v občanskoprávním řízení) mimo přestupkové řízení.“

[13] Nejvyšší správní soud připomíná, že předmětem nynějšího řízení o kasační stížnosti je odmítnutí žaloby z důvodu jejího podání stěžovatelem, který k tomu dle městského soudu jakožto poškozený není zjevně oprávněn [kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Soudu proto nepřísluší hodnotit námitky, které směřují proti postupu správních orgánů (rozpor správních rozhodnutí s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením; tvrzení o zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku nečinnosti správních orgánů, které nadto není ani pravdivé). Soud není ani oprávněn se zabývat námitkami, které směřují proti usnesení krajského soudu č. j. 51 A 27/2017 - 40, neboť to rovněž není předmětem tohoto soudního přezkumu.

[14] Městský soud se v napadeném usnesení nijak neodchýlil od judikatury kasačního soudu a nedopustil se ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho běžné úřední činnosti, a proto mu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení.

[16] Nejvyšší správní soud stěžovateli usnesením ze dne 8. 2. 2022, č. j. 1 As 362/2021 - 30, ustanovil zástupcem stěžovatele advokáta Mgr. Bc. Lukáše Bělského. Hotové výdaje a odměnu ustanoveného zástupce platí stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování

pokračování

právních služeb (advokátní tarif), částkou 6.200 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání ve věci samé) a dále částkou 600 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Částka v celkové výši 6.800 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2022

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu